

חַת־ת לַיּוֹם חֲמִישִׁי פְּרָטִית שׁוֹפְטִים א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֶלּוּל ל' מִנְחָם אָב, ה'תשפ"ג - שְׁנַת הַקְּהֵל

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִישִׁי / חֲמִישִׁי עִם רִשׁוֹן

מִשֶׁה מִסְבִּיר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִיְהוּ נְבִיא אֱמֶת וּמִיְהוּ נְבִיא שֶׁקֶר, מְלַמֵּד עַל הַכֶּכֶת עָרֵי מְקַלֵּט לְרוֹצְחִים בְּשַׁגְּגָה. שְׂאִינֵן קוֹלְטוֹת רוֹצֵחַ בְּמִזִּיד.

לְמָרוֹת שֶׁה' לֹא מְרַשָּׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׂאֵל בְּקוֹסְמִים אוֹ בְּאַנְשִׁים הַמְשַׁתְּמָשִׁים בְּכַחוֹת הַטְּמָאָה כְּדֵי לֹמַר לָנוּ מַה יִקְרָה בְּעֵתִיד, יִשְׁנֹו מִיִּשְׁהוּ מִיַּחַד - נְבִיא.

נְבִיא הוּא אָדָם שֶׁה' אוֹמֵר לוֹ מַה עֵתִיד לְקִרּוֹת וְהוּא מְעַבֵּיר אֶת הַנְּבוּאָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. נְבִיא יִכּוֹל לֹמַר לָנוּ מַה ה' רוֹצֵה שְׁנַעֲשֶׂה וּלְהַזְהִיר אוֹתָנוּ שְׂאֵנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְרוּ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים. אָבֵל אִם מִיִּשְׁהוּ נְבִיא שֶׁקֶר יֵשׁ לְהַרְוֹג אוֹתוֹ. נְבִיא שֶׁקֶר הוּא אָדָם שֶׁאוֹמֵר מַה יִקְרָה בְּעֵתִיד וְזֶה לֹא קוֹרָה. אוֹ מִיִּשְׁהוּ שֶׁאוֹמֵר שֶׁה' רוֹצֵה שְׁנַעֲבֹר אִיזוּשָׁהֵי עֲבָרָה חֹס וְשָׁלוֹם.

מִשֶׁה גַּם מְזַכֵּיר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל עָרֵי מְקַלֵּט. בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לְהַכִּין עָרֵי מְקַלֵּט - שִׁיְהוּ מְקוֹם בְּטוֹחַ לְמִי שֶׁהָרַג אָדָם בְּשׁוֹגֵג. הַרוֹצֵחַ צָרִיךְ לְרוֹץ לְשֵׁם כְּדֵי שֶׁהַמְשַׁפָּחָה שֶׁל הַנְּרָצֵחַ לֹא תִהְרַג אוֹתוֹ. אוֹלָם אִם אָדָם הָרַג אָדָם אַחַר בְּמִזִּיד, עִיר מְקַלֵּט לֹא עוֹזֶרֶת לוֹ. עָלָיו לְהַעֲנִשׁ עַל חֲטָאוֹ.

תְּהֵלִים / יוֹם ל' לַחֹדֶשׁ, פְּרָקִים קמ"ה - ק"ו

הַיּוֹם הוּא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַחֹדֶשׁ בּוֹ אִמְרִים אֶת חֲמִשֶּׁת הַפְּרָקִים הָאַחֲרוֹנִים שֶׁל כָּל הַתְּהֵלִים, פְּרָקִים אֶלּוּ כּוֹלְלִים אֶת "אֲשֵׁרִי" וּפְרָקִים הַמִּתְחִילִים וּמְסַתֵּימִים בְּמִלָּה "הַלְלוּיָהּ". אִם אַתֶּם מִתְפַּלְלִים אֶת כָּל תְּפִילַת שְׁחִרִית, יִתְכֵן וּכְבֹר תִּדְעוּ אֶת כָּל "הַיּוֹם" שֶׁל הַתְּהֵלִים בְּעַל פֶּה.

הַפְּרָק הָרִאשׁוֹן בְּתְהֵלִים שֶׁל הַיּוֹם מְאֹד מִיַּחַד! הוּא מִתְחִיל בְּמִלִּים "תְּהֵלָה לְדָוִד", שֶׁזֶהוּ הַפְּסוּק הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל אֲשֵׁרִי. אֲשֵׁרִי כְּתוּב לְפִי סֵדֵר הָא' ב' - פְּסוּק אַחַד עֶבֶר כָּל אוֹת חוּץ מִהָאוֹת נ'.

הפסוק שמתחיל באות ז: "זכר רב טובך יביעו", שהיהודים יזכרו את כל הדברים המיוחדים שה' עושה עבורם. כשאדם אומר את הפסוק בכונה, זו סגולה לזכר דברים שרוצה לזכור. ישנו ספור על חסיד שעמד ליד הרבי שלו. כשהרבי אמר את המלים האלו באשרי, הוא נזכר בכל מה שקרה לו מיום הולדו! ישנו מאמר ארוך של האדמו"ר הזקן ב"סדור עם דא"ח" (סדור עם מאמרי חסידות) שמסביר את הפסוק, (הרבי מזכיר את המאמר הזה ב"היום יום" של ל' אב - היום!). כשהרבי אמר את הפסוק "זכר רב טובך יביעו" בתפלה, נהג לומר המלה זכר פעמים (כמו שקוראים בקריאת התורה שלפני פורים, על זכרון מעשה עמלק), "זכר זכר" פעם בצירה ופעם בסגל.

תניא / אגרת הקדש סימן ט' (ל' מנחם אב שנה פשוטה)

האדמו"ר הזקן אומר היום עד כמה חשובה מצוות הצדקה לכלנו: בקטע "אלו דברים" (הנאמר בסיום "ברכות השחר") מדבר אודות המצוות והשכר שמקבלים עבורם.

הדבר האחרון שנאמר הוא "ותלמוד תורה כנגד כולם" - למוד תורה שקול כנגד כל הדברים שכתובים לפניו.

האדמו"ר הזקן אומר שזה היה בן בזמן הגמרא. בימינו, כדי להביא את משיח, יש להרבות בצדקה ששקולה כנגד כל המצוות.

היום יום / ל' מנחם אב

מתחילים לומר "לדוד ה' אורי" היום בתפלה. מנהגנו גם לתקוע בשופר רק פעם אחת במהלך היום. מחר נתחיל לתקוע בשופר אחרי התפלה ומדי יום במשך חודש אלול.

למדנו קודם ב"היום יום" כיצד החל האדמו"ר הזקן באמירת המאמרים. תחלה בקטעים קצרים שנקראו "וערטער" ואחר כך הם התארכו יותר ויותר עד שאדמו"ר הזקן החל לומר מאמרים ארוכים. בתקופת האדמו"ר האמצעי, הדור הבא של החסידות אחרי האדמו"ר הזקן הסבירת החסידות עלתה לדרגה אחרת לגמרי.

החסידות של האדמו"ר האמצעי נקראה בשם "רחובות הנהר" - רחב כמו נהר. המאמרים שלו לקחו את הענינים שהאדמו"ר הזקן למד בהתחלה והסבירו אותם מאד מאד טוב עם הרבה משלים ארוכים. מאמרים רבים של האדמו"ר האמצעי מסבירים את מאמרי האדמו"ר הזקן אולם הם ארוכים הרבה יותר.

אפשר למצוא מאמרים ב"תורה אור" של האדמו"ר הזקן שהם באורך של מספר עמודים. וכאשר האדמו"ר האמצעי הסביר אותם הם מתמשכים על פני עשרות עמודים. היום הרבי אומר שאפילו מאמרי אדמו"ר האמצעי לא התחילו בכזו אריכות מהתחלה. זה לקח זמן! בהתחלה, האדמו"ר האמצעי אמר מאמרים קצרים. למשל הוא חזר מאמר של האדמו"ר הזקן שהדפס בסדור עם דא"ח על הפסוק "זכר רב טובך יביעו" (המופיע בתהלים היומי). באשר חזר על כך, היה זה בששה חלקים עם קצת הסברים אבל רק מעט יותר ממה שהדפס בסדור. (אם תתבוננו בספר המאמרים של האדמו"ר האמצעי, תראו שבשנה הראשונה להיותו רבי, ישנו

מאמר "זכר רב טובך" שפכל הנראה קשור ל"היום יום" של היום).
אחד הדברים שאפשר ללמד מכך עוזר לנו בעבודתנו בחדש אלול.
אנו יכולים לזכר שיש לנו חדש להתכונן, ואין צורך לעשות הכל בבת אחת! זה יקח לנו זמן.
בהתחלה התשובה שלנו עשויה להתחיל בקטן, אולם היא יכולה לגדול יותר ויותר עד שבדאי נתקן את כל השנה החולפת ונהיה מוכנים לשנה טובה ומתוקה.
רואים זאת גם במנהג תקיעת השופר. לא מתחילים מיד מחר לתקוע בשופר באופן הכי טוב, היום (בשנה שזה לא יוצא בשבת) מתרגלים. ומחר מתחילים לתקוע בשופר כראוי.
בשיחה, הרבי מסביר שהתירגול של תקיעת השופר דומה לתקיעה גדולה ביום כפור המסמלת את הבכי של עצם הנשמה.
בשנה שבה היום הראשון של ראש השנה יוצא בשבת, הדרגה הזו של תשובה משגת באמצעות התשובה של שבת.

ספר המצוות / מצוות עשה קט"ו, קט"ז, קי"ז

בספר המצוות לומדים על סוגים רבים של מתנות שהאדם יכול להקדיש לבית המקדש. המצוות הן שיש להקדיש את המתנות האלו על פי ההלכה.

- מצוות עשה קט"ו** - אם מישהו מקדיש חיה לא כשירה (כגון סוס) או חיה שיש בה מום ולא יכולים להקריב אותה בקרבן, עליו לקיים את ההלכות הקשורות לכך.
 - מצוות עשה קט"ז** - אם אדם נודר להקדיש בית לבית המקדש, יש לקיים את ההלכות הקשורות לכך.
 - מצוות עשה קי"ז** - אם אדם נודר להקדיש שדה לבית המקדש עליו לקיים את ההלכות הנוגעות לכך.
- היום ברמב"ם לומדים את ההלכות על הקדשת שדה. את ההלכות על הקדשת בית או חיה נלמד בעזרת ה' מחר.

רמב"ם / הלכות ערכין וחרמין פרקים ב', ג', ד'

ברמב"ם היום לומדים עוד הלכות על מקרים שבהם אדם נודר לתת תרומה לבית המקדש כפי שווי של אדם. גם מתחילים ללמד את ההלכות מה הדין אם אדם הקדיש שדה.

פרק ב' - לומדים על מישהו שאומר שרוצה לתת שווי של חלק מאדם (למשל את הזרועות) או כפי המשקל של האדם. בסיום הפרק, אנו לומדים הלכות על החדרים השונים בבית המקדש ששימשו לתרומות שונות.

פרק ג' - מה קורה אם אדם הבטיח לתת את שווי אחיו תינוק לבית המקדש, ולא יכל להביא את התרומה עד שאחיו כבר גדל? האם נותנים את השווי כמו שהיה כשהיה תינוק או את השווי שלו עכשיו, כילד? הרמב"ם מלמד שהסכום מתבסס על מועד נתינת הנדר, ולא על המועד שבו בית הדין נוטל את הנדר. לומדים גם מה קורה אם אדם לא יכול לעמוד בהבטחת התרומה שלו בסוף. או אם התרומה נאבדה או נגנבה. לעתים בית הדין צריך לקחת את חפציו בתמורה לכסף.

פרק ד' - כעת לומדים הלכות למקרה שאדם מקדיש את השדה שלו לבית המקדש. אנו לומדים כיצד אפשר לרכוש את זה והכסף עובר לבית המקדש. ישנן הלכות רבות בנוגע לכך. ישנם שני סוגי

שָׂדוֹת, שְׂדֵה אַחוּזָה- שְׁמִישָׁהּ מִקְבֵּל בִּירוּשָׁה (אַחֲרֵי שֶׁהוֹרִיו נִפְטְרוּ ל"ע) או שְׂדֵה מְקַנָּה, שְׂאֲדָם קָנָה או זָכָה מִן הַהֶפְקֵר.

זְרָכֵי הַחֲסִידוֹת / אָלוּל חֹדֶשׁ הַחֲשֻׁבוֹן

אָלוּל הוּא הַחוּדֶשׁ הַחֲשׁוּב בְּיִתְרָה בְּכָל הַשָּׁנָה. זֹאת מִכִּיּוֹן שֶׁבְּחֹדֶשׁ אָלוּל חוֹשְׁבִים אוֹדוֹת מַעֲשֵׂינוּ בְּמִשְׁפָּחָנוּ כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה.

יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת מַה שְׂאֲפָשָׁר, מִחֲלִיטִים לְהִשְׁתַּפֵּר וְלַעֲשׂוֹת עוֹד דְּבָרִים טוֹבִים יוֹתֵר. יֵשׁ לָנוּ חֹדֶשׁ שְׁלָם כְּדֵי לַעֲשׂוֹת זֹאת, כְּדֵי שֶׁכְּשֶׁרָאשׁ הַשָּׁנָה יִגִיעַ, ה' יִרְאֶה שְׂאֲכֹן חֲזָרְנוּ בְּתִשׁוּבָה וּמִתְנַהֲגִים כְּפִי שְׂצָרֶיךָ וַיִּתֵּן לָנוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה.

הָאֱמֶת הִיא בְּעֶצֶם, שְׂזָה אֵינּוּ הַחֲשֻׁבוֹן הַיְחִיד. מִדֵּי חֹדֶשׁ, הַיּוֹם לִפְנֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִקְרָא "יּוֹם כְּפּוֹר קֶטָן", בּוֹ עוֹרְכִים חֲשֻׁבוֹן שֶׁל מַה שְׂקָרָה אֶתְנוּ בְּמַהֲלֶךְ כָּל הַחוּדֶשׁ, כְּדֵי שֶׁנִּהְיֶה מוֹכְנִים לַחַיּוֹת הַחֹדֶשׁ מִה' שְׂיִוְרְדַת לְעוֹלָם יַחַד עִם כְּנִיסַת הַחוּדֶשׁ הַחֹדֶשׁ.

מִדֵּי שְׁבוּעָה לִפְנֵי שַׁבָּת (לֵיל שִׁישִׁי) עוֹרְכִים חֲשֻׁבוֹן נֶפֶשׁ כְּדֵי לְסַיֵם אֶת הַשְּׁבוּעָה וּלְהִתְכַוֵּן לְפָרָשָׁה הַחֹדֶשׁ בַּתּוֹרָה.

וּמִדֵּי יוֹם – בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמִּטָּה, עוֹרְכִים חֲשֻׁבוֹן שֶׁל מַה שְׂקָרָה בְּאוֹתוֹ יוֹם כְּדֵי שֶׁנִּכְלַל לְסַיֵם אֶת עֲבוֹדַת הַיּוֹם וּלְהִתְכַוֵּן לְעֲבוֹדָה שֶׁל יוֹם הַמְּחֻרָת.

כְּמוֹכֵן שְׂאֵינְנוּ מְקַדְּשִׁים כָּל כֶּף הַרְבֵּה זְמַן בְּמַהֲלֶךְ הַשָּׁנָה לְחֲשֻׁבוֹן, עָלֵינוּ לְעֲבוֹד וּלְמַלֵּא אֶת שְׁלִיחוֹתֵנוּ. אֲבָל בְּחֹדֶשׁ אָלוּל, מְקַדְּשִׁים יוֹתֵר זְמַן כְּדֵי שֶׁנִּהְיֶה מוֹכְנִים בְּחַיּוֹת חֹדֶשׁ לְקִרְאַת הַשָּׁנָה הַחֹדֶשׁ בְּעֶזְרַת ה'.